

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (penktoji kolegija)

SPRENDIMAS

2004 m. gruodžio 7 d.*

Byloje T-240/02

Koninklijke Coöperatie Cosun UA, įsteigtas Breda (Olandija), atstovaujama advokatų M. Slotboom, N. Helder ir J. Coumans,

ieškovas,

prieš

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujamą X. Lewis, padedamą advokato F. Tuytschaever, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl 2002 m. gegužės 2 d. Komisijos sprendimo, pripažįstančio nepriimtiniu Nyderlandų Karalystės prašymą dėl atsakymo iš ieškovo išieškoti importo muitus, panaikinimo

* Proceso kalba: olandų.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS
TEISMAS (penktoji kolegija)

kurį sudaro pirmininkas P. Lindh, teisėjai R. García-Valdecasas ir K. Jürimäe,
sekretorius J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. rugsėjo 16 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

Bendras cukraus sektoriaus rinkų organizavimas

1 1981 m. birželio 30 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1785/81 dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo (OL L 177, p. 4, toliau – pagrindinis reglamentas) reglamentuoja cukraus gamybą, importą bei eksportą. Jis numato gamybos kvotų sistemą, kuri pagal jo penkioliktą konstatuojamąją dalį yra būdas garantuoti gamintojams Bendrijos kainas ir produkcijos realizavimo rinkas.

- 2 Pagrindinio reglamento 24 straipsnis kvotų sistemos ribose nustato kiekvienų prekybinių metų (tai yra nuo vieno metų liepos 1 d. iki kitų metų birželio 30 d.) bazinius „A cukraus“ ir „B cukraus“ kiekius, kuriuos valstybės narės turi paskirstyti jų teritorijose įsteigtiems cukraus gamintojams. Taip kiekvienais prekybiniais metais įmonėms gamintojoms nustatomos A ir B kvotos. Kiekis, pagamintas viršijus A ir B kvotas, yra vadinamas „C cukrumi“ arba „virškvotiniu cukrumi“.
- 3 Prekybos cukrumi sąlygos priklauso nuo jo kokybės įvertinimo. A cukrui ir B cukrui yra taikomi įvairūs pagrindinio reglamento numatyti paramos mechanizmai. Cukrui, pagamintam pagal A kvotą, taikomos aukštesnio lygio garantijos (garantuojamos intervencinės kainos, pagalba eksporto kompensacijomis) nei B cukrui (tik eksporto kompensacijos).
- 4 C cukrui netaikoma nei parama kainoms, nei eksporto kompensacijos. Be to, C cukrus negali būti parduotas vidaus rinkoje, o tik pasaulinėje rinkoje už Bendrijos ribų. Pagrindinio reglamento 26 straipsnis šiuo klausimu numato:

„1. <...> į kitus prekybinius metus neperkeltas C cukrus <...> pasibaigus prekybiniais metais iki sausio 1 d. negali būti realizuojamas Bendrijos vidaus rinkoje, o turi būti eksportuojamas natūraliu pavidalu.

<...>

3. 41 straipsnyje nustatyta tvarka priimamos išsamios šio straipsnio taikymo taisyklės.

Pagal šias taisykles numatyta apmokestinti šio straipsnio 1 dalyje minėtą C cukrų <...> dėl kurių nustatytiną dieną nebuvo pateikta įrodymų, kad jis per nurodytą laiką buvo eksportuotas natūraliu pavidalu.“ (Neoficialus vertimas)

5 1981 m. rugsėjo 14 d. Komisijos reglamentas (EEB) Nr. 2670/81, nustatantis išsamias įgyvendinimo taisykles dėl virškvotinės cukraus produkcijos (OL L 262, p. 14), numato išsamias sąlygas, kuriomis laikoma, kad C cukrus buvo eksportuotas. Jos 1 straipsnis su pakeitimais, padarytais 1988 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamentu (EEB) Nr. 3892/88, pakeičiančiu Reglamentą Nr. 2670/81 (OL L 346, p. 29), numato:

„1. (Pagrindinio) reglamento 26 straipsnio 1 dalyje nurodytas eksportas laikomas įvykdytu, jei:

- a) cukrus C <...> yra eksportuotas iš valstybės narės, kurios teritorijoje jis buvo pagamintas;

- b) pasibaigus prekybos metams, kuriais buvo pagamintas C cukrus <...>, iki sausio 1 d. a punkte minėta valstybė narė priėmė eksporto deklaraciją;

- c) C cukrus <...> iš Bendrijos muitų teritorijos buvo išvežtas ne vėliau kaip per 60 dienų nuo b punkte minėtos sausio 1 d.;

- d) produktas buvo eksportuotas iš a punkte numatytos valstybės narės netaikant grąžinamosios išmokos arba mokesčio <...>

Jei nesilaikoma visų pirmojoje pastraipoje numatytų sąlygų, išskyrus *force majeure* atvejus, laikoma, kad atitinkamas C cukraus <...> kiekis buvo realizuotas vidaus rinkoje.

Force majeure atvejais valstybės narės, kurios teritorijoje buvo pagamintas C cukrus <...>, kompetentinga institucija patvirtina priemonės, kurios yra būtinos dėl aplinkybių, kuriomis remiasi suinteresuotasis asmuo.“

- 6 Reglamento Nr. 2670/81, pakeisto 1991 m. gruodžio 6 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 3559/91, iš dalies keičiančio Reglamentą Nr. 2670/81, 1 straipsniu (OL L 336, p. 26), 3 straipsnis numato:

„1. Kiekiam, kurie, kaip apibrėžta 1 straipsnio 1 dalyje, buvo realizuoti vidaus rinkoje, valstybė narė nustato privalomąjį mokėjimą, kurio suma lygi:

- a) 100 kilogramų C cukraus:

— didžiausiam importo mokesčiui už 100 kilogramų baltojo arba žaliavinio cukraus, taikomam tais prekybiniais metais, kuriais šis cukrus buvo pagamintas, ir po to dar šešis mėnesius, ir

— 1 ekiu;

<...>

4. Už tuos C cukraus <...> kiekius, kurie prieš juos išvežant buvo negražinamai sunaikinti arba apgadinti dėl aplinkybių, kurias valstybės narės kompetentinga institucija pripažino esant *force majeure*, atitinkamos šio straipsnio 1 dalyje paminėtos sumos nereikalaujama.“

Bendrijos muitų teisės aktų teisingumo išlyga

- 7 Bendrijos muitų teisės aktai numato galimybę grąžinti visas ar dalį importo ar eksporto muitų arba atsisakyti skolos muitinei išieškojimo. Atsisakymo išieškoti muitus sąlygos nustatytos 1979 m. liepos 2 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1430/79 dėl importo arba eksporto muitų grąžinimo arba atsisakymo juos išieškoti (OL L 175, p. 1) su pakeitimais, padarytais 1986 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3069/86, keičiančiu Reglamentą Nr. 1430/79 (OL L 286, p. 1), 13 straipsnyje. Jo 1 dalyje numatyta:

„Importo muitai grąžinami arba juos atsisakoma išieškoti išimtinėmis aplinkybėmis <...>, kurios susidaro ne dėl tyčinių ar akivaizdžiai neatsargių suinteresuotojo asmens veiksmų.

<...>“ (Neoficialus vertimas)

- 8 Reglamento Nr. 1430/79 14 straipsnis patikslina, kad 13 straipsnio nuostatos taikomos taip pat ir eksporto muitų grąžinimui.
- 9 Remiantis Reglamento Nr. 1430/79 1 straipsnio 2 dalies a punktu, „importo muitai“ suprantami kaip „muitai ir žemės ūkio mokesčiams lygiaverčio poveikio mokėjimai ir kiti importo privalomieji mokėjimai, nustatyti įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką arba konkrečią tvarką, kuri vadovaujantis Sutarties 235 straipsniu (dabar – EB 308 straipsnis) taikoma tam tikroms prekėms, gaunamoms perdirbant žemės ūkio produktus“. (Neoficialus vertimas)
- 10 Pagal Reglamento Nr. 1430/79 1 straipsnio 2 dalies b punktą „eksporto muitai“ apima „žemės ūkio mokesčius ir kitus eksporto privalomuosius mokėjimus, nustatytus įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką arba konkrečią tvarką, kuri vadovaujantis Sutarties 235 straipsniu taikoma tam tikroms prekėms, gaunamoms perdirbant žemės ūkio produktus“. (Neoficialus vertimas)

Bylos aplinkybės

- 11 Ieškovas, Olandijoje įsteigtas kooperatyvas, 1991–1992 ir 1992–1993 prekybiniais metais pagamino C cukraus. Nuo 1993 m. vasario 10 d. iki rugsėjo 23 d., tarpininkaujant dukterinei įmonei *Limako Suiker BV*, jis pardavė bendrovei *Django's Handelonderneming* tam tikrą C cukraus, skirtą eksportuoti į Kroatiją ir Slovėniją, partijų kiekį. Nuo 1993 m. liepos 22 d. iki rugpjūčio 16 d. ir nuo rugpjūčio 26 d. iki rugsėjo 24 d. ieškovas pardavė bendrovėms *NV Voeders SA Aliments Serry* ir *Sieger BV* C cukraus partijų, skirtų eksportui į Maroką.

- 12 1993 m. birželio 24 d Olandijos fiskalinės informacijos ir tyrimų tarnyba (toliau – FIOD) paprašė *Hoofdproduktschap Akkerbouw* (toliau – HPA), Olandijos institucijos, kompetentingos taikyti nuostatas dėl bendro rinkų, taip pat ir cukraus rinkos, organizavimo, informacijos, susijusios su dėl *Django's Handelonderneming* atliekamu tyrimu. FIOD gavo iš HPA informacijos, susijusios su C cukraus eksporto operacijų muitinės dokumentų pažeidimais. Atsižvelgdama į pradėtą tyrimą, FIOD paprašė HPA su ieškovu elgtis konfidencialiai. HPA gautuose eksporto dokumentuose nustatyti pažeidimai buvo pagrindas pradėti prieš *Django's Handelonderneming* bylą dėl sukčiavimo.
- 13 1993 m. birželio ir rugpjūčio mėn. HPA kreipėsi į ieškovą bei jo dukterinę įmonę *Limako Suiker*; juos informuodamas apie neteisingai sužymėtus Kroatijai ir Slovėnijai skirtų prekių muitinės dokumentus. 1993 m. spalio mėn. HPA gavo neteisingai sužymėtus blankus dėl Marokui skirtų C cukraus partijų.
- 14 1993 m. spalio 14 d. Olandijos valdžios įstaigos ieškovui perdavė eksporto, kurio išvežimas iš Bendrijos nebuvo įrodytas, blankų numerių sąrašą.
- 15 Kadangi ieškovas neįrodė, kad tam tikras Kroatijai, Slovėnijai ir Marokui skirtas C cukraus partijų kiekis buvo išvežtas iš Bendrijos, 1994 m. balandžio 25 d. HPA pareikalavo iš ieškovo sumokėti 6 284 721,03 Olandijos florinų (NLG). Dėl klaidos pradiniam skaičiavimui šio mokesčio suma 1994 m. birželio 13 d. buvo sumažinta iki 6 250 856,78 NLG, tai yra 2 836 515,14 EUR.

- 16 1994 m. gegužės 18 d. ieškovas dėl reikalaujamo mokesčio pateikė HPA skundą. 1995 m. birželio 19 d. HPA atmetė šį skundą. 1995 m. liepos 14 d. ieškovas apskundė šį sprendimą *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Ekonominių ginčų taryba, toliau – CBB).
- 17 1995 m. balandžio 24 d., remdamasis 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1), 239 straipsniu ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, nustatančio tam tikrų Reglamento Nr. 2913/92 nuostatų įgyvendinimą (OL L 253, p. 1), 905 straipsniu, ieškovas pateikė HPA prašymą dėl atsisakymo išieškoti reikalaujamus mokesčius. 2001 m. rugpjūčio 6 d. Nyderlandų Karalystė pateikė Komisijai prašymą dėl atsisakymo išieškoti iš ieškovo importo muitus.
- 18 2002 m. gegužės 2 d. Komisija priėmė sprendimą REM 19/01, pripažindama Nyderlandų Karalystės pateiktą prašymą dėl atsisakymo išieškoti iš ieškovo importo muitus nepriimtinu (toliau – ginčijamas sprendimas). 2002 m. birželio 6 d. HPA pranešė ieškovui, kad remiantis šiuo sprendimu jo prašymas dėl atsisakymo išieškoti yra nepriimtinas.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 19 Ši byla buvo pradėta ieškovo ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2002 m. rugpjūčio 9 dieną.

- 20 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (penktoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį. Taikydamas proceso organizavimo priemones Pirmosios instancijos teismas paprašė Komisijos pateikti tam tikrus dokumentus. Komisija prašymą įvykdė per nustatytą terminą.
- 21 Remdamasi EB 234 straipsniu, 2004 m. birželio 9 d. sprendimu CBB, nagrinėdama ginčą tarp ieškovo ir HPA dėl su C cukraus kiekio neišvežimu susijusio reikalaujamo mokesčio, pateikė Teisingumo Teismui du prejudicinius klausimus (byloje *Koninklijke Coöperatie Cosun, C-248/04*). Pirmuoju klausimu CBB Teisingumo Teismo klausė, ar tuo atveju, jei pagal Reglamento Nr. 1430/79 13 straipsnį atsisakymas išieškoti mokesčius už C cukrų nėra įmanomas, o nagrinėjamo mokesčio grąžinti ar atsisakyti išieškoti dėl su teisingumu susijusių priežasčių neįmanoma, pagrindinis reglamentas ir Reglamentas Nr. 2670/81 yra negaliojantys. Antruoju klausimu prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas Teisingumo Teismo klausia apie galimas šių reglamentų negaliojimo pasekmes mokesčių už C cukrų reikalavimui byloje nurodytomis aplinkybėmis.
- 22 2004 m. rugsėjo 1 d. laišku ieškovas paprašė, kad šis procesas būtų sustabdytas, kol Teisingumo Teismas priims galutinį sprendimą minėtoje byloje *Koninklijke Coöperatie Cosun, C-248/04*. 2004 m. rugsėjo 9 d. laišku Komisija pateikė savo pastabas dėl šio prašymo, nurodydama, kad, jos nuomone, bylos sustabdymas nėra būtinas.
- 23 2004 m. rugsėjo 16 d. posėdyje buvo išklaudyti šalių žodiniai paaiškinimai ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus. Per posėdį ieškovas pakartojo prašymą sustabdyti procesą, o Komisija dar kartą paprašė jį tęsti. Komisijai prieštaraujant dėl bylos sustabdymo ir nesant tai pateisinančių išskirtinių aplinkybių, Pirmosios instancijos teismas nusprendė šio prašymo netenkinti.

24 Ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo:

- panaikinti ginčijamą sprendimą,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

25 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
- priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

26 Grįsdamas savo ieškinį ieškovas pirmiausia nurodo Reglamento Nr. 1430/79 1 ir 13 straipsnių pažeidimą, bei subsidiariai – lygybės ir teisinio saugumo bei tariamo teisingumo principų pažeidimus.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1430/79 1 ir 13 straipsnių pažeidimu

Šalių argumentai

- 27 Ieškovas teigia, kad pagal pagrindinio reglamento 26 straipsnį ir Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnį iš jo reikalaujami sumokėti importo mokesčiai turėtų būti laikomi importo ar eksporto mokesčiais Reglamento Nr. 1430/79 1 straipsnio 2 dalies prasme. Šie mokesčiai yra žemės ūkio mokesčiams lygiaverčio poveikio mokėjimai ar bent kiti importo ar eksporto privalomieji mokėjimai, nustatyti įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką šios nuostatos prasme.
- 28 Ieškovas tvirtina, kad atsakymas į klausimą, ar nagrinėjama suma yra importo, ar eksporto mokestis šios nuostatos prasme, turi būti pateiktas remiantis vien tik objektyviais kriterijais, susijusiais su mokėtinų mokesčių pobūdžiu. Jis teigia, kad pagal pagrindinio reglamento preambulę C cukrui taikytinų mokėjimų tikslai yra tokie patys kaip ir maitų, tai yra vidaus rinkos apsauga, rinkų stabilizavimas ir tiekimo saugumas. Reikalaujama mokesčiu siekiama atgaivinti neišvežus C cukraus sutrikdytus komercinius santykius (2002 m. sausio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *British Sugar*, C-101/99, Rink. p. I-205, 41 punktą).
- 29 Ieškovas taip pat pastebėjo, kad pagal Reglamento Nr. 2670/81 trečią konstatuojamąją dalį neišvežtas C cukrus yra prilyginamas iš trečiųjų šalių įvežtam cukrui. Jis daro išvadą, kad C cukrus apmokestinamas importo mokesčiu todėl, kad jis kerta sieną.

- 30 Ieškovas taip pat primena, kad pagal Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnį privalomųjų mokėjimų suma yra nustatoma pagal cukrui taikomus importo mokesčius. Atsižvelgdamas į tai, jis tvirtina, kad priešingai, nei ginčijamame sprendime teigia Komisija, ši nuoroda į importo privalomus mokėjimus nėra tik skaičiavimų pagrindas, todėl ši mokėtino mokesčio suma yra muitas. Tai, kad Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnyje, be importo mokesčių, atsižvelgiama ir į fiksuoto dydžio sumą, papildomai neišvežtą C cukrų prilygina importuotam cukrui, nes, kaip išplaukia iš 1970 m. gruodžio 28 d. Komisijos reglamento Nr. 2645/70 dėl nuostatų, taikomų didžiausiam virškvotiniam cukraus kiekiui (OL L 283, p. 48), preambulės, ši fiksuoto dydžio suma yra apskaičiuojama, vadovaujantis importuoto cukraus realizavimo išlaidomis, ir todėl C cukraus gamintojų įgytas pranašumas taisomas sulyginant juos su cukraus importuotojais iš trečiųjų šalių, atsižvelgiant į tai, kad pirmieji neturi tam tikrų išlaidų, kurias moka antrieji.
- 31 Galiausiai, pastebėdamas, kad Komisija, priimdama Reglamentą Nr. 2645/70, tai yra pirmąjį bendro cukraus rinkos organizavimo taikymo reglamentą, sąmoningai teigė, jog buvę būtina C cukraus gamintojams numatyti tokias pačias sąlygas kaip ir importuotojams, ieškovas tvirtina, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas negalėjo pasirinkti kito sumos, kuria buvo apmokestintas neišvežtas C cukrus, skaičiavimo metodo. Ieškovas iš to daro išvadą, kad negalima pasirinkti kitokio skaičiavimo pagrindo arba C cukraus gamintojų traktuoti kitaip nei importuotojų.
- 32 Komisija mano, kad ginčijamame sprendime buvo teisingai konstatuota, jog prašymas dėl atsisakymo išieškoti mokesčius yra nepriimtinas, nes suma, kurią cukraus gamintojas privalo mokėti už jam skirtos gamybos kvotos viršijimą, negali būti laikoma importo muito, ir todėl negali būti atsisakoma jos išieškoti muitų teisės aktų prasme.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 33 Reglamento Nr. 1430/79 13 ir 14 straipsniai leidžia išimtinėmis aplinkybėmis, kurios susidaro ne dėl tyčinių ar akivaizdžiai neatsargių suinteresuotojo asmens veiksmų, grąžinti ar atsisakyti išieškoti importo ar eksporto mokesčius.
- 34 Nagrinėjamoje byloje prašyme dėl atsisakymo išieškoti mokesčius, kuris yra ginčijamo sprendimo dalykas, nurodoma iš ieškovo pagal pagrindinio reglamento 26 straipsnį ir Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnį reikalaujama suma dėl tam tikro C cukraus kiekio nerealizavimo už Bendrijos ribų. Kyla klausimas, ar ši suma turi būti laikoma importo ar eksporto mokesčiu Reglamento Nr. 1430/79 13 straipsnio prasme ir ar atsisakymas ją išieškoti pakliūtų į šios nuostatos taikymo sritį.
- 35 Pagal Reglamento Nr. 1430/79 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktus importo ar eksporto mokesčiai apima: pirma, muitus; antra, muitams prilyginamus mokėjimus; trečia, žemės ūkio mokesčius ir kitus importo ar eksporto privalomuosius mokėjimus, nustatytus įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką arba konkrečią tvarką, kuri pagal EB 308 straipsnį taikoma tam tikroms prekėms, gaunamoms perdirbant žemės ūkio produktus.
- 36 Matyti, kad reikalaujama suma formaliai neatitinka jokios iš Reglamento Nr. 1430/79 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose išvardytų trijų kategorijų.

- 37 Iš tiesų, kaip išplaukia iš pagrindinio reglamento 26 straipsnio ir Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnio 1 dalies, šios sumos faktinė priežastis yra įrodymų apie tam tikrą C cukraus kiekio tam tikru laikotarpiu išvežimą nustatytu laiku nepateikimas. Kadangi Bendrijos viduje pagamintas virškvotinis cukrus buvo parduotas vidaus rinkoje, šios sumos yra reikalaujama iš C cukraus gamintojo.
- 38 Todėl suma už C cukrų nėra muitas, tai yra bendru Europos Bendrijų muitu pagrįstas mokestis EB 23 ir 26 straipsnių prasme. Tai taip pat nėra muitams lygiaverčio poveikio mokestis, kuris, nepaisant jo pavadinimo ar taikymo taisyklių, pagal nusistovėjusią teismų praktiką suprantamas kaip bet koks tiesiogiai muitu nelaikomas vienašališkai įvestas piniginis apmokestinimas, kuriuo prekės apmokestinamos dėl to, kad jos kerta sieną (1997 m. liepos 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Haahr Petroleum, C-90/94*, Rink. p. I-4085, 20 punktas ir 1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Outokumpu, C-213/96*, Rink. p. I-1777, 20 punktas). Galiausiai nagrinėjama suma nėra būtent žemės ūkio „importo ar eksporto“ privalomas mokėjimas, tai yra žemės ūkio produktams dėl Bendrijos išorinių sienų kirtimo nustatytas mokėjimas.
- 39 Vis dėlto ieškovas teigia, kad suma, kuria buvo apmokestintas neišvežtas C cukrus, turi būti laikoma importo ar eksporto mokesčiais, nes jais siekiama tų pačių tikslų kaip ir muitais, be to, jų suma buvo nustatyta remiantis cukrui taikomais importo mokesčiais, ir kad dėl jų neišvežtam virškvotiniam cukrui taikomos tokios pačios sąlygos kaip ir iš trečiųjų šalių importuotam cukrui.
- 40 Pastebėtina, kad šiuo atžvilgiu mokestis, kuriuo apmokestintas neišvežtas virškvotinis cukrus, yra viena iš bendro cukraus rinkos organizavimo dalių. Šiais mechanizmais, pavyzdžiui, tikslinių ar intervencinių kainų numatymu, bendro mainų su trečiosiomis šalimis režimo steigimu arba gamybos kvotų režimo numatymu, siekiama užtikrinti bendrus tikslus, pirmiausia – darbą bei gyvenimo

lygi gamintojams, cukraus tiekimo saugumą visiems vartotojams, nustatytą kainų lygį ir cukraus rinkos stabilumą.

- 41 Pastebėtina, kad kiekvieno iš šių mechanizmų tikslai yra specifiniai arba skirti tam tikriems poreikiams patenkinti. Todėl, priešingai, nei teigia ieškovas, negalima teigti, kad C cukrui taikytinos gamybos sumos tikslai būtinai tokie patys kaip ir muito, arba, tiksliau tariant, importo mokesčių arba eksporto gražinamųjų išmokų, numatytų pagal bendrą cukraus rinkos organizavimą.
- 42 Kaip išplaukia iš penktos pagrindinio reglamento konstatuojamosios dalies, bendrojo mainų už išorinių Bendrijos sienų režimo, susidedančio iš importo mokesčių ir eksporto gražinamųjų išmokų sistemos, steigimo tikslas yra stabilizuoti Bendrijos rinką ir išvengti cukraus kainų svyravimo pasaulinėje rinkoje įtakos Bendrijos viduje įprastoms kainoms. Šiuo atveju bendrasis cukraus rinkos organizavimas numato importo mokesčių iš trečiųjų šalių gavimą ir gražinamųjų eksporto į tas pačias šalis išmokų mokėjimą, kuriais abiem siekiama padengti kainų cukraus sektoriuje skirtumą Bendrijos viduje ir išorėje tuo atveju, jei pasaulinės rinkos kainos mažesnės už Bendrijos kainas.
- 43 Bendras cukraus rinkos organizavimas taip pat numato gamybos kvotas, kurios, remiantis pagrindinio reglamento penkiolikta konstatuojamąja dalimi, yra priemonė, kuria gamintojams būtų garantuojamos Bendrijos kainos ir jų produkcijos pardavimas. Šio režimo ribose pagrindiniame reglamente buvo sukurtas mechanizmas, skirtas tvarkyti produkciją, viršijančią gamintojams paskirtas A ir B kvotas, tai yra C cukrų. Atsižvelgdamas į tai, kad C cukraus kategorija susijusi tik su tuo, kad šis perteklinis cukrus neturėtų trikdyti rinkos, Bendrijos teisės aktų leidėjas

pagrindinio reglamento 26 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje numatė draudimą jį parduoti vidaus rinkoje ir kaip tiesiogiai iš to išplaukiančią pareigą – jį eksportuoti (minėto sprendimo *British Sugar* 41 punktą).

- 44 Neįvykdžius šios pareigos iš gamintojo reikalaujama sumokėti atitinkamą sumą. Todėl iš principo ši sankcija pasižymi drausminamuoju pobūdžiu ir ja siekiama užtikrinti draudimo parduoti C cukrų vidaus rinkoje vykdymą. Todėl ši suma nustatoma atsižvelgiant į didžiausius per tuos prekybinius metus, per kuriuos tam tikras cukrus buvo pagamintas, ir po jų einančius šešis mėnesius importo mokesčius. Remiantis pagrindinio reglamento vienuolikta konstatuojamąja dalimi, ši suma taip pat padeda užtikrinti visišką gamintojų sumokamą sąnaudų už cukraus pertekliaus, atsirandančio dėl Bendrijos gamybos ir suvartojimo neatitikimo, finansavimą.
- 45 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, neturėtų būti manoma, kad už neišvežtą C cukrų mokėtina suma, skaičiuojama remiantis importo mokesčiais, pridėjus atitinkamą sumą, nustatytą pagal importuoto cukraus pardavimo sąnaudas, gali būti laikoma importo mokesčiais. Kaip Komisija teisingai pastebi ginčijamo sprendimo 10 punkte, šie importo mokesčiai panaudojami tik kaip pagrindas ar metodas sumai apskaičiuoti. Bendrijos teisės aktų leidėjas šį apskaičiavimo pagrindą pasirinko todėl, kad šios už laiku neišvežtą virškvotinį cukrų mokėtiną sumą nustatymu buvo siekiama, kaip buvo minėta pirmiau, užtikrinti pardavimo vidaus rinkoje draudimą.
- 46 Ieškovo argumentas, kad Reglamento Nr. 2670/81 trečia konstatuojamoji dalis numato, jog neišvežtas C cukrus yra prilyginamas iš trečiųjų šalių įvežtam cukrui, taip pat nepaneigia šios išvados. Ši konstatuojamoji dalis patikslina, kad neišvežtas C cukrus yra prilyginamas iš trečiųjų šalių įvežtam cukrui, „kai apmokestinama dėl realizavimo vidaus rinkoje“. Todėl Reglamento Nr. 2670/81 konstatuojamosios dalys

tik patvirtina tai, kad nuoroda į importo mokesčius yra tik mokėtinos sumos skaičiavimo pagrindas.

47 Reikia konstatuoti, kad, taikant pagrindinio reglamento 26 straipsnį ir Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnį, dėl tam tikro kiekio C cukraus nepardavimo už Bendrijos ribų reikalaujama iš ieškovo suma nėra importo ar eksporto maitas Reglamento Nr. 1430/79 13 straipsnio prasme ir kad tokiu atveju Komisija nepažeidė šių nuostatų, pripažindama prašymą dėl atsisakymo juos išieškoti nepriimtinu.

48 Todėl šis pagrindas yra atmestinas.

Dėl antrojo pagrindo susijusio su lygybės, teisinio saugumo ir tariamo teisingumo principų pažeidimu

Šalių argumentai

49 Ieškovas subsidiariai tvirtina, kad net jei suma, kurią buvo prašoma atsisakyti išieškoti, nėra importo ar eksporto mokestis Reglamento Nr. 1430/79 prasme, Komisija turėjo nagrinėti šį prašymą, atsižvelgdama į šio reglamento 13 straipsnį, numatantį bendrąją teisingumo išlygą (2001 m. gegužės 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Kaufring ir kt. prieš Komisiją*, T-186/97, T-187/97, T-190/97–T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97–T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 ir T-147/99, Rink. p. II-1337, 224 punktas), ir kad apsiribodama sprendimu atmesti prašymą ji pažeidė lygybės ir teisingumo principus.

- 50 Ieškovo teigimu, iš ginčijamo sprendimo yra aišku, kad jam nesuteikta teisė reikalauti, jog būtų atsakyta išieškoti muitus dėl išimtinių aplinkybių. Jis taip pat pastebi, kad, kaip išplaukia iš 1994 m. spalio 31 d. Euratomo Tarybos sprendimo 94/728/EB, nustatančio Bendrijų nuosavų išteklių sistemą (OL L 293, p.9), 8 straipsnio 1 dalies ir 2 straipsnio 1 dalies, Nyderlandų valdžios institucijos nėra kompetentingos užtikrinti teisingumą, nes jos privalo surinkti Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnyje numatytą reikalaujamą sumą ir ją pervesti Komisijai.
- 51 Todėl su ieškovu buvo elgiamasi skirtingai nei su panašioje situacijoje esančiomis įmonėmis, norinčiomis pateikti prašymą dėl atsisakymo išieškoti importo ar eksporto mokesčius išimtinėmis aplinkybėmis. Jis, priešingai nei kitos įmonės, negalėjo pasinaudoti jokia atsisakymo dėl teisingumo išlygos procedūra. Todėl mokesčiai, renkami už neišvežto C cukraus produkciją, turėtų visais atžvilgiais būti sulyginami su muitais už iš trečiųjų šalių importuotą cukrų, išskyrus teisinės apsaugos aspektą. Atsisakymas taikyti šią Reglamento Nr. 1430/79 13 straipsnyje numatytą taisyklę atvejais, panašiais į tuos, kai subjektai ja pasinaudojo, prieštarauja lygybės principui.
- 52 Ieškovas taip pat teigia, kad šioje byloje abi Reglamento Nr. 1430/79 13 straipsnyje minimos sąlygos, būtinos tam, kad būtų atsakyta išieškoti mokesčius ar jie būtų grąžinti, yra įvykdytos. Pirma, jis tvirtina, kad kadangi C cukrus buvo neišvežtas dėl trečiųjų asmenų sukčiavimo, šiuo atveju jis negalėjo būti apkaltintas dėl jokių tyčinių ar neatsargių veiksmų. Antra, jis teigia, kad byloje nurodoma situacija yra panaši į Teisingumo Teismo nagrinėjamą bylą *De Haan*, kurioje 1999 m. rugsėjo 7 d. buvo priimtas sprendimas (C-61/98, Rink. p. I-5003). Ieškovas pastebi, kad šiuo atveju Nyderlandų valdžios institucijos anksti sužinojo apie su jo parduotu C cukrumi susijusį sukčiavimą, tačiau nusprendė neinformuoti apie tyrimo eigą, todėl jis negalėjo įvykdyti savo pareigų ir tinkamai išvežti C cukraus produkcijos.

- 53 Subsidiariai, jei Pirmosios instancijos teismas pripažintų, kad Reglamento Nr. 1430/79 13 straipsnis nėra taikytinas, ieškovas teigia, kad Komisija vis tiek privalėjo nagrinėti jo prašymą, net jei jis nepakliūna į šio reglamento taikymo sritį, ir kad apsiribojusi tik sprendimu, jog prašymas yra nepriimtinas, ji pažeidė teisinio saugumo, lygybės ir teisingumo principus. Ieškovas tvirtina, kad jei Komisija neturėtų šios pareigos, jam nebūtų garantuojamas visiškas teisinis saugumas. Jis pastebi, kad Teisingumo Teismas patvirtino, jog aukščiausi teisės principai, vienas iš kurių yra proporcingumo principas, yra taikomi ir privalomiems mokėjimams už C cukrų (1998 m. sausio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Südzucker*, C-161/96, Rink. p. I-281, 34 ir 35 punktai). Jis taip pat primena, J. Mischo, generalinio advokato byloje *British Sugar*, minėtas išvadas (Rink. p. I-208), pagal kurias Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnis turi būti aiškinamas ir taikomas atsižvelgiant į bendruosius teisės principus.
- 54 Komisija teigia, kad atsisakymas išieškoti mokesčių už neišvežtą C cukrų turi būti nagrinėjamas pagal jam taikomus teisinius aktus, o teisingumo principas jos visiškai neįpareigoja jais nesivadovauti. Ji tvirtina, kad C cukraus gamintojo, kuris nesilaiko pareigos išvežti šį cukrų, situacija negali būti lyginama su situacija subjekto, kuris įveža į Bendriją tam tikrą kiekį cukraus, ir todėl, jei su šiais subjektais yra elgiamasi skirtingai, lygybės principas nėra pažeidžiamas. Be to, ji pastebi, kad pagal Reglamento Nr. 2670/81 1 straipsnio 1 dalį išimtinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, *force majeure* atveju, leidžiama atsisakyti išieškoti mokesčių už neišvežtą C cukrų.
- 55 Dėl subsidaraus ieškovo argumento Komisija tvirtina, kad muitų teisės aktuose numatytos teisingumo išlygos taikymas atvejams, kuriems jie nėra taikytini, savaime pažeistų teisinio saugumo ir lygybės principus. Galiausiai ji konstatuoja, kad ieškovas supainiojo Bendrijos muitų teisės aktuose numatytą bendrąją teisingumo išlygą su tariamu teisingumo principu. Tačiau šis principas egzistuoja tik kaip bendrasis

Bendrijų teisės principas, nes tradiciškai teisingumas iš dalies yra patikrinamas taikant proporcingumo principą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 56 Ieškovas subsidiariu antru teisiniu pagrindu iš esmės nurodo, kad net jei reikalaujama suma nėra importo ar eksporto mokesčiai, Komisija pažeidė lygybės ir teisinio saugumo bei tariamą teisingumo principus, atmesdama kaip nepriimtina prašymą dėl atsisakymo išieškoti ir jo nenagrinėdama iš esmės nei pagal Reglamentą Nr. 1430/79, nei pagal šiuos principus.
- 57 Pirma, pažymėtina, kad teisingumas neleidžia nukrypti nuo Bendrijų teisės nuostatų taikymo, nebent tai numatyta pačiuose teisės aktuose arba tais atvejais, kai teisės aktai pripažįstami niekiniais (1998 m. rugsėjo 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *First City Trading ir kt.*, C-263/97, Rink. p. I-5537, 48 punktas). Tačiau, kaip buvo nuspręsta anksčiau, suma, numatyta pagal pagrindinio reglamento 26 straipsnį ir Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnį, nepakliūna į Reglamento Nr. 1430/79 13 straipsnio taikymo sritį.
- 58 Svarbu pastebėti, kad teisės aktuose, reglamentuojančiuose bendrą cukraus rinkos organizavimą, būtent Reglamento Nr. 2670/81 1 straipsnio 1 dalies antroje ir

trečiojoje pastraipose bei 3 straipsnio 4 dalyje, numatoma, jog mokesčių už C cukrų nėra reikalaujama dėl aplinkybių, kurias valstybės narės kompetentinga institucija pripažino esant *force majeure*. Todėl teisingumas nepateisina išimties dėl nagrinėjamos sumos nesant *force majeure* aplinkybių.

59 Antra, pažymėtina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką ir lygybės principą, vieną iš pagrindinių Bendrijos teisės principų, reikalaujama, kad panašiomis aplinkybėmis nebūtų elgiamasi skirtingai, nebent tai yra objektyviai pateisinama (1986 m. lapkričio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Klensch ir kt.*, 201/85 ir 202/85, Rink. p. 3477, 9 punktas ir 1995 m. rugsėjo 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Lefebvre ir kt. prieš Komisiją*, T-571/93, Rink. p. II-2379, 78 punktas).

60 Pirmosios instancijos teismas mano, kad Bendrijos C cukraus gamintojo ir privalančio mokėti importo ar eksporto mokesčius ūkio subjekto situacijos nėra panašios. Kaip jis jau yra anksčiau pastebėjęs, aplinkybės, dėl kurių buvo apmokestinta mokesčiais, tai yra įrodymų apie tam tikro C cukraus kiekio išvežimą laiku nebuvimas ir prekių įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją, nėra vienodos. Cukraus gamintojui yra draudžiama parduoti virškvotinį cukrų vidaus rinkoje ir iš to tiesiogiai išplaukia jo pareiga jį išvežti (*British Sugar* sprendimo 41 punktas). Be to, C cukraus gamintojas privalo gerbti chronologinę gamybos seką, kitaip tariant, jis gali traktuoti tam tikrą cukraus kiekį kaip C cukrų, tik jei jau yra pagaminęs atitinkamą A ir B kvotų cukraus kiekį (minėto *British Sugar* sprendimo 44 punktas). Priešingai, importuotojui ši prievolė nėra privaloma.

61 Iš to išplaukia, kad šioje byloje aplinkybės neleidžia konstatuoti diskriminacijos buvimo.

- 62 Trečia, dėl teisinio saugumo principo, priešingai, nei teigia ieškovas, specialaus mechanizmo, leidžiančio jam paprašyti atsisakyti išieškoti reikalaujamą sumą remiantis teisingumo išlyga, nebuvimas nereiškia minėto principo pažeidimo. Muitų grąžinimas ar atsisakymas juos išieškoti remiantis teisingumo išlyga yra išimtys, kurios gali būti taikomos tik specialiai numatytais atvejais bei siaurai aiškinant jas numatančias nuostatas. Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad sumos, numatytos pagrindinio reglamento 26 straipsnyje ir Reglamento Nr. 2670/81 3 straipsnyje, sumokėjimo prievolė išplaukia iš aiškiai apibrėžtos teisinės situacijos, leidžiančios ekonominiam subjektui sužinoti apie šias su jo veikla susijusias minėtas prievoles, todėl šioje byloje teisinio saugumo principas nebuvo pažeistas.
- 63 Iš to, kas pasakyta, darytina išvada, kad šis reikalavimas yra atmestinas, todėl šis pagrindas taip pat yra atmestinas.
- 64 Todėl visas ieškinys yra atmestinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 65 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovas pralaimėjo bylą, jis turi padengti savo bei Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (penktoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. Ieškovas padengia savo ir Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

Lindh

García-Valdecasas

Jürimäe

Paskelbta 2004 m. gruodžio 7 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

H. Jung

P. Lindh